

APUSTUL SAN PABLUM SUQ KARTATA KACH'ARIRQAN

KURINTU LLAQTAPI TIYAQKUNAMAN

(2 KURINTYUS)

¿Pitaq karqan San Pablupaq? Liyishunllapa chay punta parti Rrumanusta, masta yach'ananchiq *San Pablupaq.

¿Pikunamanmi iskibrirqan kay librutaqa? Iskibrirqanmi Kurintu llaqtapi tandakaq kriyiq masingunaman. Liyishun punta parti 1 Kurintyusta, masta yach'ananchiq kurintinukunapaq. Liyishun Ichus 18.1-18, yach'ananchiq Pablu Kurintupi rurashqambaq.

¿Imaraykum iskibrirqan kay librutaqa? Pablupaq chay punta kartata Kurintuman kach'ashpa, kurintinu kriyiq masingunata anyarqan, Dyusta mana allita kasushpa, suq anchu uchayuqta dijaptinllapa tandakanambaq paykunawan. Paykunatam nirqambis: "Dasmi rini shamuq qamkunata watukushuq", nishpa. Piru payqam mana daschu rishqa karqan watukuqqa. Ashwanmi suq lugarkunapiraq kidarqan yach'achikuq. Piru kurintinu kriyiq masingunapaq llakishpa, Tituta kach'arqan, paykunataqa watukushpa, yach'anambaq: Imashinam kawsaykan, nishpa. Chaymandaqam Titu Kurintumanda kutimushpaqa, Pabluta nirqan: "Kurintupi kriyiq masinchikunaqam shumaqta kasushushpa, chay ucha rurashqangunapaq malayakushpa, wakin prublimakunata allichashqallapa. Piru kanraqmi wakin kuntrashuqkuna. Ninllapan: 'Pablupaq mana lijitimu *apustulchu. Payqam tukuy imayuq munashpa kayta yach'achiwanchiq'", nishpa.

Chayshina Titu niptinmi, Pablupaq kay kartata kach'arqan kayshina kunashpa: "Ancham kushikuni kasuwaptikillapa. Kanancam dasna rini shamuq watukushuqllapa. Qamkunaman ch'ayashpaqam, chay kuntrawaqkunata anchu rini anyaq. Chaqa Tayta Dyusmi allipta numbrawashqa, apustulnин kashpa, qamkunata kwidashunaqpaq", nishpa.

¿Imapaqmi yach'achiwanchiqllapa kay libruqa?

2 Kurintyus 1.1-2.11 niwanchiqllapa, imarayku Pablu mana daschu kurintinukunaman shamushqambaq. Nimbismi chay kastigashqan uchayuqta pirdunananllapa.

2 Kur. 2.12-6.18 niwanchiq, anchu ñakashpapis ama disanimakananchiq ni uchata rurananchiq.

2 Kur. 7.1-16 niwanchiq Pablu kurintinu kriyiq masingunapaq anchu llakishqambaq. Piru Titu niptinmi: "Chay prublimakunatam allichashqallapa", nishpa, Pablu anchu kushikurqan.

2 Kur. 8.1-9.15 niwanchiq, kushikushpa ufrindanchiqta qonanchiq.

2 Kur. 10.1-13.13 niwanchiq Pablu lijitimu apustul kashqambaq.

**Pablum Kurintu llaqtapi tiyaq kriyiq
masingunata napaykurqan**

1 ¹Kuyashqay kriyiq masitakuna, noqa Pablum masanchiq Timutiyuhan kay kartata kach'amunillapa qamkuna Kurintu llaqtapi tandakaq kriyiq masiykunaman, chay *prubinsya Asyapi ancha ñakashqayapaq. Chaqa chay ñakaykunataqam mana atirqayllapachu agwantayta. Chaymi manana yuyarqayllapachu kawsaytaqa.

²Ashwanmi yuyarqayllapa: Kananganqam rinchiq wañuq, nishpa. Piru chayshinaqam ñakarqayllapa yach'akunayapaq, Tayta Dyuspi mas allita yuyakunayapaq: Paymi wañushqakunata kawsachimun, nishpa, ama noqaykuna kikiypi yuyakunayllapa. ¹⁰⁻¹¹Wañunayapaqna kaptiyllapismi, Tayta Dyusqa washawarqan, ama wañunayllapa. Kanangaman washawaykanllapa. Chaymi paypi ancha yuyakunillapa: Qamkuna achka kriyiq masinchiqkunawan payman noqaykunapaq mañakuptikim, rin washawaqlalla, ama wanchiwananllapa, nishpa. Chayshina noqaykunata yanapawaptinmi, ancha achka qamkuna ringillapa pagikuq Tayta Dyusta.

**Ñakaptinchiqmi Tayta Dyus
kunswilawanchiq**

³Siñurninchiq Jisukristupa Taytan Dyusta alabashunllapa. Chaqa payqam ancha llakipawaqninchiq, tukuy imapi kunswilawanchiq. ⁴Chayshinam tukuy ima ñakashqanchiqpi ancha kunswilawanchiq, noqanchiqkunapis suqkunata atinanchiq kunswilayta, Tayta Dyus kunswilawashqanchiqshina. ⁵Chaqa Jisukristushina ancha padisiptinchiqmi, payqa ancha animachiwanchiq, ama llakinanchiqllapa. ⁶Chaymi noqaykunaqa ancha ñakanillapa, qamkunata animachishunay, Jisuspi yuyakushpa washadu kanaykillapa. Chaqa Tayta Dyus noqaykunata kunswilawaptinmi, atinillapa qamkunatapis kunswilashuya. Chaymi qamkunapis noqaykunashina ñakashhpapis, atingillapa agwantayta. ⁷Chaqa allita yach'anillapa: Qamkunapis noqaykunashina ñakaptikillapam, Tayta Dyusqa noqaykunashina rin kunswilashuqllapa.

⁸Kuyashqay masitakuna, munanillapam allita yach'anaykillapa

*prubinsya Asyapi ancha ñakashqayapaq. Chaqa chay ñakaykunataqam mana atirqayllapachu agwantayta. Chaymi manana yuyarqayllapachu kawsaytaqa.

⁹Ashwanmi yuyarqayllapa: Kananganqam rinchiq wañuq, nishpa. Piru chayshinaqam ñakarqayllapa yach'akunayapaq, Tayta Dyuspi mas allita yuyakunayapaq: Paymi wañushqakunata kawsachimun, nishpa, ama noqaykuna kikiypi yuyakunayllapa. ¹⁰⁻¹¹Wañunayapaqna kaptiyllapismi, Tayta Dyusqa washawarqan, ama wañunayllapa. Kanangaman washawaykanllapa. Chaymi paypi ancha yuyakunillapa: Qamkuna achka kriyiq masinchiqkunawan payman noqaykunapaq mañakuptikim, rin washawaqlalla, ama wanchiwananllapa, nishpa. Chayshina noqaykunata yanapawaptinmi, ancha achka qamkuna ringillapa pagikuq Tayta Dyusta.

**Kaykunaraykum Pabluqa manaraq
atirqanchu shamuya Kurintumanqa**

¹²Ancha kushikushpam niykillapa: Dyus yanapawaptinmi, kay mundupi allitalla rurashpa, mana nimata pakashpachu, kawsashqallapa kani. Piru qamkunawanqam mas shumaqta kawsashqallapa kani. Chaymi mana nimata penqakushpachu, ancha kushikuni. Piru manam noqaykunapa yuyayniyanllachu chayshinaqa kawsashqallapa kani. Ashwanmi Tayta Dyus yanapawaptin, chayshinaqa kawsashqallapa kani. ¹³⁻¹⁴Yumbay kartaykunapim atishqaykaman klaritura iskibrishqa kani, mana nimatas pakashpachu. Piru chay iki kartaymandaqam mana yumbaytachu intyindishqallapa kangi. Paqtar kay kartapi yumbay kaqta qamkuna allita intyindigiman, Siñurninchiq Jisus shamuptin, noqapaq kushikunaykillapa. Chayshinam noqapis qamkunapaq ancha rini kushikuq.

¹⁵⁻¹⁶Chaymi noqqaq yuyarqay
Masiduña *prubinsyaman riqshina

puntata qamkunaman shamuya watukushuq. Yuyarqaypismi kutimuq-shina watukurishuq, ishkay bwiltasta pulla kushikunanchiq, qamkuna yanapanawayki, prubinsya Judiyaman rinaypaq, nishpa. ¹⁷Piru chaymandaqam mas allita yuyashpa, manana shamurqaychu qamkunamanqa. Kinsapch'i chaypaq yuyangillapa: Pablum ufrisikushqanda mana kumplinchu. Jisuspi mana kriyiqkunashinam “arí”, nishpaqa, mana ruranchu, nishpa. Manam chayshinachu. ¹⁸Tayta Dyusmi allita yach'an: Pablum “Arí” nishpa, mana yach'arqanchu: Manam rinichu riq, nishpaqa. Chaymi Dyusqa noqapa tistiguy. ¹⁹Chaq Chaqa Tayta Dyuspa Churin Jisukristum mana ishkay yuyayniyuq kashpa, tukuy ima nishqanda allipta kumplin. Chay Jisuspaqllam noqa, Timutiyu, *Silbanuwan yach'achikillapa. ²⁰Kanan Tayta Dyusqam ufrisiwashqa kanchiqllapa, tukuy imapi yanapawananchiq. Chaymandaqam Churin Jisukristu chay ufrisiwashqanchiqa kumpliyan. Chaymi Jisukristu yanapawaptinchiq, Tayta Dyusta ancha alabanchiqllapa: “Chayshina kanqa”, nishpa. ²¹Chay kikin Tayta Dyusmi noqaykunata, qamkunatapis yanapawashqa kanchiqllapa, Jisukristupa kananchiq, paypi mas allita yuyakunanchiq. ²²Chaymi *Santu Ispiritunda qowashqa kanchiq suq siñaltashina, shunqonchiqi tiyanambaq. Chaymi yach'anchiqllapa: Tayta Dyusmi tukuy ima ufrisiwashqanchiqa rin qowaqninchiq, nishpa. ²³Tayta Dyusqam allita yach'an: Imaraykum Pabluqa manaraq shamush-qachu Kurintu llaqtamanqa, nishpa. Chaqa manam munarqaychu anyashuyllapata ni llakichishuyta chay mana allikunata rurashqaykirayku. Kanan Tayta Dyusmi yach'an allip kaqtalla

nishushqayta. Chaymi niykillapa: Mana allip kaqta nishuptiyqa, Tayta Dyus kastigawanqa, nishpa. ²⁴Piru qamkunaqam Jisuspi allita kriyikangillapa. Chaymi mana munanichu kamachishuya: “Kayshina kriyiyllapa”, nishpaqa. Ashwanmi chay Kurintu llaqtaykiman munani riyta, qamkunata animachishuq, masta kushikushpa kawsanaykillapa.

2 ¹Chayraykum manaraq munarqaychu kutimuya qamkunaman, ama llakichishunaypaq. ²Chaq chayshina noqa qamkunata llakichi-shuptiyqa, ćpitaq noqataqa kushichewanman? Qamkunallam chaypi kangi, kushichewanaykiqa. ³Chaymi manaraq shamushpa, chay punta kartaypi anyashurqaqllapa, allita kawsashpa kushichewanayki. Chaqa manam munarqaychu shamuya, qamkunaryku llakinaypaq. Ashwanmi yuyakurqay: Dyusta kasuptinllapam, rini kushikuq. Chayshina kushikuptiymi, paykunapis rinllapa kushikuq, nishpa. ⁴Chaymi ancha llakiwan malaganayashpa, waqashpa, chay punta kartata qamkunata iskibrishurqaq. Manam munarqaychu qamkuna llakinaykipa. Ashwanmi iskibrishurqaqqa, qamkuna yach'anayki: Pablum ancha kuyawan-chiqllapa, nishpa.

Chay uchayuq runata pirdunayllapa

⁵Chay uchayuq runaqam malaganaya-chiwashqa. Piru yumbay qamkunata masta malaganayachishushqaqa. Piru manam ninichu: “Ancham dañachiwashqa kanchiq”, nishpaqa. Chaqa manam munanichu ancha achkata anyaytaqa. ⁶Chay uchayuqtaqam ancha anyashpa, manana dijangillapachu qamkunawan tandakananqa. Piru uchangunata dijaptinqam, amana mastaqa kastigayllapachu. ⁷Ashwan

kananqa pirdunashpa, kushichiyllapa, ama ancha llakishpa disanimakanan.
⁸Chayraykum rrugraykillapa, chay masaykillapata yanapanayki, allita yach'anan: Alliptam kuyawanllapa, nishpa.

⁹Chay punta kartatam qamkunata iskibrishurqaq kunashushpa, chay runata kastiganaykillapa, chayshina yach'anaypaq: ¿Chay nishqaytachu allita rinllapa kasuwaq ichu mana? nishpa. ¹⁰Chaqqa qamkuna mayqan uchayuqta pirdunaptikiqam, noqapis ancha rrispitashushpa, payta pirdunani Jisukristupa shutimbi. ¹¹Chayshinam pirdunani, *dyablu munashqanda ama rurananchiqllapa. Chaqa ancha allitam yach'anchiqllapa: Chay dyablum achka laya trampakunata ruran ingañawananchiq, nishpa.

**Pablum Truwas llaqtapi kashpa,
kayshina ancha padisirqaq**

¹²Noqaqam rirqay Truwas llaqtaman, *Jisukristupa shumaq nutisyanda yach'achikuq. Chaymi chay llaqtaman ch'ayaptiyqa, Tayta Dyus ancha yanapawrqan, ancha achka truwasinukunata yach'achinaypaq. ¹³Chayshina achka runata, warmita yach'achishpapismi, mana atirqaychu kushikuyta, kriyiq masinchiq Tituta mana tarishqayrayku. Chaymi chay Truwaspip tiyaqkunamanda dispidikashpa, *prubinsya Masiduñaman rirqay, Tituta maskaq.

**Jisukristum yanapawanchiq,
dyabluuta binsinanchiqllapa**

¹⁴Piru Tayta Dyusmi noqaykunata ancha yanapawanllapa, dyabluuta binsishpa, *Washadurninchiq Jisukristupaq yach'achikunaypaq. Chaqa *Jisuspa chay shumaq nutisyandaqam suq ancha *mishki mutkinatashina apaykanillapa tukuy *nasyungunaman.

Chaymi Tayta Dyusta ancha pagikunillapa. ¹⁵Kanan Jisukristupi kriyiptillapam yanapawanllapa, Tayta Dyuspaq mishki mutkinashina kanayllapa.

Chayshina yanapawashpam, kach'awanllapa chay washakanan kaqkunaman, chay chinganan kaqkunamambis, Jisuspaq yach'achikunay.

¹⁶Chay chinganan kaqkunapaqqam wañushqa kwirpu ash'naqshina kanillapa. Piru washakanan kaqkunapaqqam ancha mishki kawsachikuq mutkinashina kanillapa. Piru Tayta Dyus mana yanapaptinqam, mana ni pipis atinmanchu chay shumaq nutisyanda allita yach'achikuytaqa.

¹⁷(Piru paymi ancha yanapawanllapa.) Chaymi noqaykunaqa mana chay wakin yach'achikuqkunashinaqa kanillapachu. Ashwanmi mana nima qellayta munashpachu, chay shumaq nutisyata dibaldilla yach'achikunillapa. Chaymi Tayta Dyus noqaykunata kach'amuwaptin, paypa ñawpambi kawsashpa, Jisukristupaq allip kaqtalla yach'achikunillapa.

Kayshinam Dyuspa mushuq tratun

3 ¹Kinsapch'i qamkunaqa chay nishushqaypaq yuyangillapa: Paykuna kikinllam suq kutinda alabakanllapa, nishpa. Manam chayshinachu. Chaqa wakin yach'achikuqkunam ancha munanllapa kriyiq masinchiqkunamanda kartakunata surqyota: "Kay kartata apamuqm Dyuspaq allita yach'achikun", ninanllapa. Piru noqaykunapaqqam mana nisisaryuchu runakuna kartakunata qowananolapaqa. ²Chaqa noqaykuna qamkunata puntata Jisuspaq yach'achishuptiymi, paypi allipta kriyirqaykillapa, ¿manachu? Chaymi qamkuna kikiki noqaykunapa kartaykunashina kangillapa, yumbay runakuna yach'anambaq: Pablu paywan

yach'achikuqkunam Dyuspaq lijitimu yach'achikuqkuna, nishpa.³ Chaqa Jisukristum yanapawashqa, shunqoykilapapi paypa nutisyanda iskibrinayshina. Chaymi yumbay runakuna rikashushpa yach'anllapa: Paykunaqam kikin Jisuspa kartanshina, nishpa. Piru Jisusqam mana tintawanchu qamkunapiqa iskibrishqa, rumikunapi iskibrish-qanshinaqa. Ashwanmi Dyuspa *Santu Ispiritunwan shunqoykillapapi iskibrishqaqa.

⁴Tayta Dyuspi ancha yuyakunillapa: Paymi Jisukristuwан ancha rin yanapawaqlapa, nishpa.⁵ Chaqa noqaykunallaqam mana nimatapis atiymanllapachu rurayta. Ashwanmi Tayta Dyus yanapawanllapa, pay munashqanda allita ruranayllapa.⁶ Chayshinam Tayta Dyus yanapawanllapa, paypa mushuq *tratunda atinayllapa yach'achikuya. Piru manam chay punta iskibrishqa liykunatashinachu rurashqaqa. Chaqa chay punta iskibrishqa liykunata mana kasuptinchiqqam, chingananchiqna karqanchiqllapa. Piru kananqam Dyuspa Santu Ispiritun yanapawanchiq, tukuy tyimpu kawsananchiq.

⁷Chay punta liykunataqam *rumi tablakunapishina iskibrishqa karqan. *Muysis chay liykunata ch'askiptinqam, qaqlanqa suq tyimpupaq ancha llipyarqan. Chaymi chay llaqta masin *isrraylinukunaqa mana atirqanllapachu qaqlandaqa chapaya. Chaymadaqam chay qaqlanqa allimanda allimanda manana llipyarqanchu. Chayshinam Muysis chay mana washawaqninchiq liykunata ch'askishpa, ancha llipyarqan.⁸ Piru Dyuspa Santu Ispiritun masta llipyashpa, chay mushuq tratuta apamushpa, yach'achiwanchiq.⁹ Chay punta liykunam ancha shumitaq

kashpapis, mana atirqanllapachu washawayninchiqta. Ashwanmi chay liykunawan kundinadu kidarqanchiq chingananchiqllapa, mana kumplishqanchiqrayku. Piru Jisukristu washawash-qanchiqqam chay liykunamandaqa mas shumitaq.¹⁰ Kanan chay punta liykuna shumitaq kaptimbismi, Jisus rurashqanqa masta balin.¹¹ Chaqa chay punta liykuna ancha shumaq kashpapismi, ashla tyimpupaqla karqan. Manam tukuy tyimpupaqchu. Piru Jisukristu rurashqanqam tukuy tyimpupaq kashpa, mas shumitaq.

¹²Chaymi Jisukristu rurashqambi yuyakushpa, mana nimatapis manchash-pachu, chay mushuq *tratupaq yach'achikuni.¹³ Piru noqaykunaqam mana chay Muysisshinachu yach'achikuniqa. Manchu Muysisqa qaqlanda suq trapuwan pambarqan, llaqta masin isrraylinukuna chay qaqlan llipyaq chingaykaptin, ama rikananllapa.^a ¹⁴Piru chay unay isrraylinukunaqa mana atirqanllapachu intyindiyta chay punta liykunataqa, yuyayninguna suq trapuwan pambadushina kaptin. Kanangamanmi paykunaqa chay liykunata liyishpapis, manaraq atinllapachu intyindiyta. Piru Jisukristullam chay traputashina yuyayninmanda atin ashuchiyya, atinanllapa intyindiytaqa.¹⁵ Chaymi *Muysispa liyningunata kanangaman liyishpaqa, yuyayningunaqa suq trapuwan pambadushina.¹⁶ Piru suq runa Siñurninchiqpi kriyiptinqam, chay yuyayningunaqa manana pambadushinachu. Ashwanmi atinna intyindiyta Tayta Dyus nishqandaqa.¹⁷ Chay palabra "Siñurninchiqmi" chay birsikulupi munan niyta Dyuspa *Santu Ispiritun, nishpa. Kanan Dyuspa Santu

a 3.13 [Éxodo 34.29-35]

Ispiritun mayqan runapi, warmipi kashpaqam, uchakunamanda washawanchiq, libri kananchiqllapa.

¹⁸Chaymi Dyuspa Santu Ispiritun yanapawaptinchiq, atinchiqllapanama allita intyindiyta Dyus nishqanda. Chaqa yuyayninchiqqam manana pambadushinachu. Ashwanmi ancha llipyaq Siñurninchiqta rikashpa, suq ispijushina noqanchikunapis llipyanchiq. Chaqa chayshina payta rikaptin-chiqqam, Dyuspa Santu Ispiritun yanapawanchiq, diyapi diyapi mas shumaqta rurashpa Jisukristushina kawsananchiqllapa.

4 ¹Tayta Dyusmi ancha llakipawashpa, akrawashqallapa, pay nishqanda yach'achikunayllapa. Chayraykum mana nunka disanimakash-pachu ²ni ingañakushpachu ni Tayta Dyus nishqanda kambyashpachu, allip kaqtalla yach'achikunillapa. Chaymi yumbay riqsiwaqkunaqa allita yach'anllapa: Paykunaqam Dyuspaq allipta yach'achikunllapa, nishpa. Chaymi mana nimatapis munanillapachu rurayta chay pakadu penqakuypaq mana baliq kusaskuntaqa. Chaqa yach'anchiqmi: Tayta Dyusmi rikawaykanchiq, nishpa. ³Piru infyirnuman riykaqkunam mana intyindinllapachu Jisukristupa shumaq nutisyanda yach'achikuptiyllapa. ⁴Chaq paykunam Jisukristupi mana munaptinllapa kriiyta, kay mundupi kamachikuq *dyablu ingañashpa, yuyayningunata suq trapuwan pambahashqashina, suq sarkushina yuyayningunapi kanambaq. Chayraykum mana atinillapachu intyindiyta ⁵Jisuspa ancha shumaq nutisyandaqa. Chay shumaq nutisyangan yach'achiwanchiq: Llipiyaykaq Jisukristum kikin Tayta Dyusshinalla, nishpa. ⁵Chaymi

noqaykuna yuyashqaytaqa mana yach'achikunichu, (noqaykunata sigiwanaykillapa.) Ashwanmi noqayku-naqa yach'achikuni, Siñurninchiq Jisukristuta kasunaykillapa. Chaqa noqaykuna Jisusta ancha kuyashpam, qamkunapa kriyaduykishina kanillapa yanapashunaypaq. ⁶Chaqa Tayta Dyusmi kay pachata rurashpa, kamachirqan achikchakunambaa. Chayshinallam pay kikinqa shunqon-chiqkunata achikcharqan intyindinan-chiq: Paypa llipyayninda Churin Jisukristupa qaqlambi llipyachishqa, nishpa.

Jisuspi yuyakushpa kawsashunllapa

⁷*Jisuspa shumaq nutisyangan amba balin achka qellayshina. Piru chay shumaq nutisyanda yach'achikuqqam allpamanda das pakikaq mangashinalla kanillapa. Chayraykum noqaykunallaqa mana atinillapachu runakunata Dyuspi kriyichiyyta. Piru Tayta Dyus pudirninwan yanapawaptinmi, achka runakuna, warmikuna paypi kriyishqallapa. ⁸Chaymi ancha padisishpapis, Dyusta sirbinillapa. Mana yach'ashpa: ¿Imamat rini ruraq? nishpapismi, mana disanimakanichu. ⁹Runakuna noqaykunata ancha padisichiwaptinmi, Tayta Dyusqa mana dijawanllapachu. Runakuna pachaman bulawaptinllapam, mana wañunillapachu. ¹⁰Maymambis riptyyllapa Jisuspaq yach'achikuqm, kutin kutin munashqallapa wanchiway-llapata, Jisusta wanchishqanllapashina. Piru Tayta Dyus washawaptinmi, achka rikawaqkuna intyindishqallapa: Jisukristum paykunapi kawsashpa, ancha yanapan, nishpa. ¹¹Noqayku-naqam listu kanillapa ima diyapis wañunayllapa Jisuspaq yach'achikushqayrayku. Chaqa ancham munanillapa chay rikawaqkuna

intyindinanllapa: Jisuspa *Santu Ispiritun paykunapi kawsashpam, tukuy imapi yanapaykan, Dyuspaqla kawsananllapa, nishpa.¹² Chayshina munaptinllapa wanchiwaytapsimi, qamkunata yach'achiykllapa, washadu kashpa, tukuy tyimpu Dyuswan kawsanaykillapa.

¹³*Dyuspa Santu Librumbim suq runa kayshina iskibrishqa: "Noqaqam Tayta Dyuspi kriyirqay. Chaymi payman mañakurqay", nishpa. Chay iskibrishqan runa kriyishqanshinam noqaykunapis kriyishpa, Dyusman mañakunillapa.

¹⁴Kanan yach'anchiqpismi: Tayta Dyusmi Jisusta wañushqanmanda kawsachimushqa. Chayshinallam Jisuspi kriyikunatapis rin kawsachiwaqninchiq, paywan pulla syilupi kawsananchiqllapa, nishpa.¹⁵ Chayshinam padisishqallapa kani, washadu kanaykillapa. Chaqa Tayta Dyus ancha achka runata, warmita washaptinmi, paykunapis Dyustaq pagikushpa, rinllapa aduraq, ancha allin kashqan-rayku.

¹⁶Awnki kay bidapi kwirpuyllapa byijuyaptimbismi, ispirituylapapi diyapi diyapi Jisuspi mas allita yuyakuykanillapa, mana nimatapis disanimakashpachu. ¹⁷Chaque kay bidapi padisiptinchiqqam, chaykunaqa das pasan. Piru Jisuspaq padisiptinchiqqam, payqa rin apawaqninchiq syiluman, chaypi kushikushpa, llipyashpa, tukuy tyimpu kawsananchiqllapa.¹⁸(Chayri ancha padisishpapis, ama llakishunllapachu.) Ashwanri Dyuspa syilunda manaraq rikashpapis, chaypaq yuyashpa kawsashunllapa. Amar kawsashunchu kay mundupa imangunapaq yuyashpaqa. Chaqa tukuy kay rikashqanchiq-kunaqam mana duranqachu. Piru syilupi manaraq rikashqanchiqqam tukuy tyimpupaq rin duraq.

5 ¹Allitam yach'anchiqllapa: Kay kwirpuqqam suq mana duraq chugllashina kashpa, das rin ushyakaq, nishpa. Piru Tayta Dyusqam wañush-qanchiqmanda rin kawsachiwaqninchiq, suq mana ushyakaq mushuq kwirpuyuq kananchiqllapa. Chay mushuq wasinchiq layaqam mana runakuna rurashqanchu. Ashwanmi Tayta Dyus kikin rurashqa, anaq syilupi tukuy tyimpu kawsananchiqllapa. ²Piru kay pachapiqam wañunanchiqkaman ancha llakinchiq, munashpa syiluman riyta, chay mushuq kwirpuuchiqa ch'askinanchiqllapa. ³Chaque chay mushuq kwirpuqqam suq mushuq mudanashina rin kaq. Chaymi chay mushuq kwirpuyuqna kashpaqa, manana suq kwirpumanda lluqshishqa almashinachu rinchiqllapa kaq. ⁴Piru kay kwirpuqqi padisishpaqam, ancha munanchiq mushuq kwirpuyuq kayta. Piru manam munanchiqchu wañuya. Ashwanmi munanchiq shamunan Jisukristu, manaraq wañuptinchiqllapa, chayshina mushuq laya kwirpuuchiqa qowananchiq, tukuy tyimpu kawsananchiqllapa. ⁵Chaque Tayta Dyus kikinmi rurawashqa kanchiq, suq bidapi tukuy tyimpu kawsananchiqllapa. Chaymi *Santu Ispiritunda qowashqa kanchiq, allita yach'ananchiq: Mushuq kwirputam rin qowaqninchiq, nishpa.

⁶Chaymi mana nimatapis manchash-pachu, Tayta Dyuspi ancha yuyakunchiqllapa. Chaqa yach'anchiqllapa: Kay kwirpuqqwanlla kawsashpaqam, manaraq atinchiqchu syilupi kawsayta Siñurninchiq Jisuswanqa, nishpa.

⁷Kanan Dyuspa wasindaqam manaraq rikanchiqchu. Piru paypi yuyakushpam, allita yach'anillapa: Ancha shumaqmi rin kaq, paywan kawsananchiq, nishpa.

⁸Chaymi paypi allita yuyakunillapa:

Mas allim kanman kay kwirpuuta
dijanaypaq, Siñurninchiqman rishpa,
paywan kawsanaypaq, nishpa. ⁹Chaymi
kay pachapi kawsashpa ichu syiluman
rishpaqa, ancha munanillapa Siñurnin-
chiq Jisukristuta kushichiyta. ¹⁰Chaq
suq diyam payqa yumbay runakunata
rin qayawaqninchiq, paypa ñawpanman
rinanchiqllapa, jusgawananchiq. Kay
bidapi allita kawsashqa kaptinchiqqam,
rin alabawaqninchiq. Piru mana allita
kawsashqa kaptinchiqqam, rin kastiga-
waqninchiq.

**Jisukristum yanapawanchiq,
alliyanchiqllapa Tayta Dyuswan**

¹¹Chaymi yach'ashpa: Siñurninchiqmi
tukuy ima rurashqaypaq rin jusgawaq,
nishpa, payta ancha rrispitashpa,
kasunillapa. Chayraykum yumbay runata,
warmita animachinillapa, Jisuspi
yuyukushpa kawsananllapa. Chaqa Tayta
Dyusmi tukuy ima yuyashqayta yach'an.
Paqtar qamkunapis allita yach'angillapa:
Pablum Dyusta sirbin, nishpa. ¹²Piru mana
munashpa alabakaytam, chaykunataqa
niykillapa. Ashwanmi munani noqarayku
kushikushpa, chay rimawaq runakunata
ninaykillapa: "Pablum allip kaqtalla
yach'achiwashqa kanchiq", nishpa. Chaqa
chay laya runakunaqam ancha
alabakashpa ninllapa: "Pablumandam mas
kamachikuq kanillapa", nishpa. Piru
manam intyindinllapachu: Mastam balin
tukuy shunqo Jisusta kuyananchiq,
nishpaqa. ¹³Chaq chay runakuna
noqapaq niptinllapa: "Pabluqam luku",
niptimbismi, noqaqa "lukuyani" Tayta
Dyusta kushichinaypaq. Piru suqkunapaq
allin yuyayniyuq kaptiyqam, chayshina
allin yuyayniyuq kani, qamkunata allita
yach'achishunaypaq.

¹⁴⁻¹⁵Chaq noqaykunaqam allita
yach'anillapa: Jisukristum ancha
kuyawaqninchiq, yumbay noqanchiqku-

napaq wañurqan, washawananchiq,
nishpa. Chaymi Jisukristu wañushpa
kawsamushqanshina, noqanchiqkunapis
paypi kriyishpa, uchanchiqkunata
dijashpa, kawsamushqashina kanchiq.
Chaymi manana munashqayllapata
rurashpachu, ashwanmi Dyus munash-
qanda rurashpa kawsanillapa.

¹⁶Piru manaraq Jisukristupi kriyish-
paqam, runa masinchiqkunapaq,
Jisukristupaqpis chay mana kriyiqkuna-
shina yuyarqayllapa. Piru Jisuspi
kriyishpaqam, manana paypaqqachay
mana kriyiqkunashinaqa yuyanilla-
pachu. ¹⁷Chaymi Jisukristupi kriyish-
paqa, mushuq runa, mushuq warmina
kanchiqllapa. Chaqa chay unay mana
baliq kusaskunata dijashpaqam,
kananqa mushuq bidayuqna kanchiq-
llapa.

¹⁸Jisukristu wañushqanraykum,
Taytan Dyusqa yanapawarqanchiq,
paywan alliyanchiq. Kanan
mingawarqanchiqmi, yumbay runa
masinchiqkunata yanapananchiq,
paykunapis Tayta Dyuswan
alliyambaq. ¹⁹Chayshina Jisukristu
wañuptimmi, Taytan Dyusqa uchanchiq-
manda pirdunawaqninchiq, yanapawar-
qanchiq, paywan alliyanchiqllapa.
Chaymandaqam mingawarqanchiq,
yumbay runata warmita Dyus
rurashqanda yach'achinanchiq,
paykunapis kriyishpa, Tayta Dyuswan
alliyananllapa.

²⁰Chayshinam noqaykunata
kach'amuwashqa, Jisukristupa
rrimblasun yach'achikunaypaq. Chaymi
noqaykuna qamkunata rrugashuptiyqa,
Jisukristu kikin alabis qamkunata
rrugashuykangi, Tayta Dyuswan
alliyayanaykillapa. ²¹Chaq Jisukristuqam
mana nima uchayuqchu karqan. Piru
noqanchiqkuna uchayuq kashqanchiq-
raykum, Tayta Dyusqa Jisusta

kastigarqan suq runa uchayuqtashina, amana noqanchikunata kastigawananchiq. Ashwanmi Jisukristupi kriyiptinchiqqa, Tayta Dyus riqsiwanchiq mana nima uchayuqkunapaq.

6 ¹Noqaykunaqam Tayta Dyuspaq yach'achikuqkuna kashpa rrugaykillapa, ama paypi yanqa shimikiwanlla kriyinaykillapa. Ashwan dijayllapa, ancha allin Tayta Dyus yanapashunambaq, paypi allipta kriyinaykillapa.

²Chaqa *Dyuspa Santu Librumbim nin:

Yanapakunay tyimpupi mañawaptikim, uyashushqa kani. Washakunay tyimpupim yanapashushqa kani, nishpa.^b

Chayri allita uyawayllapa: iKananqam Tayta Dyus yanapawananchiq tyimpu, washawananchiq tyimpu! nishpa.

³Chaymi noqaykunaqa mana ni pitapis dañachishpachu yach'achikuni, ama ni pipis chay yach'achikushqayta disprisyenambaq. ⁴Chaymi padisishp, ichu mana nimay kaptin, ichu ancha trabajus kaptimbis, tukuy imata munanillapa agwantayta, yumbay rikawaqkuna yach'ananollo: Tayta Dyustam allipta kasuykanllapa, nishpa.

⁵Chaqa kuntrawaqkunam maqawashpa, asutiwashpa, karsilawashqallapa. Kanan mayninqam shayku shayku Dyuspaq trabajashpa, mana puñushpachu ni mikushpachu, mallaqla padisishqallapa kani.

⁶Chayshina padisishpapismi, allita rurashpa, Dyus nishqanda yach'akushpa, piñachiwaq runakunata agwantashpa, yumbaywan shumaqta kawsashqallapa kani. Kanan Dyuspa *Santu Ispiritun yanapawaptinmi, yumbay runata, warmita allipta kuyashpa, ⁷allip kaqtalla yach'achikunillapa. Chaqa Tayta Dyus

pudirnинwan ancha yanapawaptinmi, allita atinillapa rurayta. Chayshina shumaqta kawsashpaqam, kuntrawaqkunata, *dyablutapis atinillapa binsiyta.

Paykunamandaqam atinillapa washakayta. ⁸Wakin runakunaqam alabawanllapa. Wakingunaqam anyawanllapa. Wakin runakunapaqmi shumaq nutisyayuq kanillapa. Wakingunaqpaqam mana allin famayuqchu kanillapa. Kanan noqaykuna mana nima llullata niptiyismi, wakingunaqa rimanllapa: "Llullakushpam yach'achikunillapa", nishpa. ⁹Wakingunaqam mana munanllapachu riqsiwayta. Piru Tayta Dyusqam noqaykunata allita riqsiwan. Kanan yaqqa wañushpapismi kawsaykanillaparaq. Chaqa kuntrawaqkunaqam ancha kastigawashhpapis, mana wanchiwashqallapachu. ¹⁰Llakishpapismi, kushikushpa kawsanillapa. Ancha pubri kashhpapismi, suqkunata yach'achinillapa, paykunapis Jisuspi kriyishpa, tukuy imayuqshina kanambaqlapa. Chaqa mana nimayuq kashhpapismi, Jisuspi kriyishpaqa, tukuy imayuqshina kanillapa.

¹¹Kurintinu kriyiq masitakuna, tukuy shunqoywanmi ancha kuyaykillapa. Chaymi mana nimata pakashpachu, tukuy ima yuyashqayta kay kartaypi iskibriykillapa. ¹²Chaqa nishushqayshinám tukuy shunqoywan ancha kuyaykillapa. Piru qamkunaqam mana noqaykunataqa chayshinachu kuyawan-gillapa. ¹³Chaymi noqaqa qamkunata taytaykishina kashpa, ancha rrugaykillapa, noqa kuyashushqayshina tukuy shunqo kuyawanaykillapa.

Dyuspa adurana wasinmi kanchiqllapa

¹⁴Kuyashqay masitakuna, Jisuspi mana kriyiqkunawanqa ama kasaraylla-

pachu ni tratuta rurayllapachu. (Chayshina rurashpaqam, suq turuwan suq burruta wanguykaqshina kangiman.) Chaqa manam balinchu suq allin runaqa yanapanan suq uchayuq runata, maluta ruranambaq. Chayshinallam punchawpis tutapwanqa mana atinmanchu tandakaya.¹⁵ Chayshinallam Jisukristupis mana atinchu suq yuyaylla kayta dyabluwanqa. Chayshinallam Jisuspi kriyiqkunapis chay mana kriyiqkunawanqa mana atinchu suq yuyaylla kayta.¹⁶ Noqanchiqaqnam Tayta *Dyuspa adurana wasin kanchiqllapa. Chaymi mana balinchu *amitu layakunata adurananchiqqa. Chayraykum Tayta Dyusqa Santu Librumbi nin:

Noqaqam paykunawan kawsashpa, pulla purishaq. Noqaqam Tayta Dyusnin kashaq. Paykunaqam noqapa wambraykuna rinllapa kaq, nishpa.^c

¹⁷ Chaymandaqam Tayta Dyusqa kayshinapis nirqan:

Chay uchayuqkunapa ch'awpinmanda ashushpa, akrakayllapa. Amar nimatapis chay mana baliq kaqkunataqa rurayllapachu. Chayshina allita ruraptikillapam, noqaqa shumaqta ch'askishqaykillapa.^d

¹⁸ Chayshinam noqaqa Taytaykillapa kashaq. Qamkunaqam wambraykuna ringillapa kaq. Chayshinam nin ancha pudirniyuq Tayta Dyus.

7 ¹Kuyashqay kriyiq masitakuna, Tayta Dyusmi chayshina noqanchiqkunata ufrisiwashqa kanchiq ancha yanapawananchiq. Chayri kwirpun-chiqa allita sujitalashpa, ama nima uchata rurashunchu, limpyu shunqoyuq

kananchiqllapa. Chayri Tayta Dyusta ancha rrispitashpa, payman allita intrigakashun, pay munashqanda rurashpa kawsananchiq.

Pablum ancha kushikurqan, kurintinu kriyiq masinguna payta kasushqanrayku

² Yumbay qamkunatam rrugaykillapa, tukuy shunqo kuyawanaykipaq. Chaqa manam ni pitapis dañachishqachu kani, ni pitapis uchata rurachishqachu kani. Manam ni qamkunata ingañashush-qachu kani. ³ Mana munashpachu kundinashuytam, tukuy kaykunata iskibriykillapa. Chay punta bwilta iskibrishpa nishushqayshinallam, tukuy shunqo ancha kuyaykillapa. Chayshinallam kawsashpa wañushpapis, rinchiqllapa kuyanakuq. ⁴ Chayshina qamkunapi yuyakushpam, ancha kushikuni. Chaymi padisishpapis, noqaqa ancha animakashpa, kushikuni.

⁵*Prubinsya Masiduñaman ch'ayashqay diyamandapacham, achka prublimakuna kashqanrayku, mana atirqayllapachu samayta. Chaqa achka runakunam kuntrawarqanllapa. Chaymi shunqoyllapapiqa mancharqayllapa. ⁶ Piru Tayta Dyus disanimadukunata animachiqmi masanchiq Titua qamkunamanda noqaykunaman apamushpa, ancha animachiwarqan. ⁷ Piru manam payraykullachu kushikuni. Ashwanmi kushikuniqa Titu parlachiwaptin: "Kurintinukunam ancha animachiwashqa", nishpa. Chaqa payqam niwarqan: "Kurintinukunam ancha munanllapa rikashuya. Ancham llakinllapa chay anyashqaykipaq. Chaymi ancha munanllapa alliyayta qamwan", niwashpa. Chayshina parlachiwaptinmi, ashwan masta kushikushqa kani.

c 6.16 [Levítico 26.12] d 6.17 [Isaías 52.11]

⁸Chaymi kananqa manana llakinichu chay punta kartata iskibrishushqayapaqqa. (Chaqa llakichishushpapismi, chay kartaywan yanapashurqaqlapa, mas shumaqta kawsanaykillapa.) Piru qamkunata llakichishushpaqam, noqapis ancha llakirqay. ⁹Piru chay llakishqaymandaqam kananqa kushikunina. Manam kushikunichu qamkuna malagana kashqaykiryakuq. Ashwanmi kushikuniqa chay uchayikunata dijashpa, Tayta Dyustana kasuptikillapa. Chaymi noqaga mana dañachishurqaqchu. (Ashwanmi yanapashurqaqlapa, Tayta Dyuswan allianaykillapa.) ¹⁰Chaqi mana allikunata ruraptinchiqqam, Tayta Dyusqa yanapawanchiq, syntishpa ninanchiq: Ancha uchayuqmi kani, nishpa. Chayshina syntishpa Dyusman mañakuptinchiqqam, payqa yumban uchanchiqmanda pirdunawaqninchiq, washawanchiqllapa. Piru Jisuspi mana kriyiqkuna kay mundupa kusasningunapaq llakishpaqam, rinllapa chingaq. ¹¹Piru qamkunaqa chay uchayuq runapaq yach'ashpaqam, ancha llakishpa, Dyus munashqanshina rurashqaykillapa. Chaqa chay uchayuqraykum qamkunaqa piñakushpa, mancharqaykillapa: Payraykum Tayta Dyus rin kastigawaqchinchiq, nishpa. Chaymi chay runataqa kastigashpa, noqata munashpa rikawayta, tukuy ima rurashqaykipaq qamkunaqa abisawarqayki. Chaymi mana uchayuqchu kangillapa chay runa rurashqambaq. ¹²Piru kay kartataqam mana iskibrishurqaqchu chay dañachikuq runaraykuchu, ni chay dañachishqanraykuchu. Ashwanmi iskibrishurqaq, qamkuna Dyuspa ñawpambi intyindinaykillapa: Pablutam ancha kuyanchiqllapa, nishpa. ¹³Chaymi chayshina qamkuna kuyawaptiki, ancha kushikushqa kani.

Piru mastam kushikushqa kani, rikashpa masanchiq Tituta ancha kushikuykaptin. Chaqa yumbay

qamkunam paytaqa ancha animachir-qayki, chayshina kushikunanaq. ¹⁴Chay masanchiq Titu manaraq qamkunaman shamuptinmi, paytaqa willashqa karqay: "Chay Kurintupi tiyaqkunaqam ancha allita ruraykanllapa", nishpa. Chaymandaqam qamkunamanda kutimushpaqa, niwarqan: "Alliptam niwashqa kangi chay kurintinukunapaq", nishpa. Chaymi ancha kushikushqa kani. Chaqa qamkunata allip kaqtalla nishushqay-shinam, paytapis allip kaqtalla nishqa kani. ¹⁵Kananqam Tituqa ancha kasushqaykita yuyashpa, masta kuyashungillapa. Chaqa qamkunaqam ancha umildina kashpa, payta ancha rrispitashpa, shumaqta ch'ayachirqaykillapa. ¹⁶Chayshina kaptikillapam, noqa kushikushpa, qamkunapi ancha yuyakuni.

Ancha allita ufrindashunllapa

8 ¹Kuyashqay kriyiq masitakuna, kananqam munani nishuyllapata *prubinsya Masiduñapi Tayta Dyus kriyiq masinchiqkunata ancha yanapashqambaq. ²Paykunaqam ancha padisishpapis, kushikushpa kawsaykanllapa. Ancha pubri kashpapismi, kapuqkunashina ufrindanda achkata qoshqallapa. ³Noqa kikiymi rikashqa kani, kushikushpa ufrindanda Tayta Dyusta optinllapa. Chaqa tukuy ima kaqniimmandam atishqanda mas achkata qoshqallapa. ⁴Chay Masiduñamañanda kaqkunam ancha rrugawarqanllapa, dijanayllapa, paykuna ufrindanda qonanllapa chay mana nimayuq kriyiq masinchiqkunapaq. ⁵Piru manaraq ufrindanda qoshpam, puntata paykuna kikin intrigakarqan Siñurninchiq Jisusman, noqaykunamambis: "Qamkunata kasushushpam, Dyus munashqanshina kawsashaqllapa", nishpa.

⁶Chaymi Tituta rrugashqallapa kani, qamkunaman shamushpa, yanapa-

shushpa, chay ufridaykillapata tandanambaq. Chaqa payqam unaymandapacha chayshina tandaykan.⁷ Kanan qamkunaqam tukuy imata ancha allita ruraykangillapa. Jisuspim ancha allita yuyakuykangillapa. Tayta Dyus nishqanda allita yach'ashpam, shumaqta yach'achikungillapa. Ancha animakashpam, Tayta Dyusta tukuy imapi sirbiykangillapa. Noqaykunatam allita kuyawangillapa. Chayshinallar suqkunatapis kuyashpa, chay ufridaykita ancha allita qoyllapa.

⁸Piru manam kamachiykichu, ufridaykillapata qonaykiqa. Ashwanmi munani yach'anaykillapa chay wakin kriyiq masinchikunana ancha animakashpa ufrindashqambaq, yach'anayllapa: ¿Qamkunapischu paykunashina suqkunata allipta kuyangillapa ichu mana? nishpa.

⁹Chaqa qamkunam yach'angillapa: Ancha allin Siñurninchiq Jisukristum tukuy imayuq kashpapis, kuyawaqninchiq, suq runa ancha pubrishina kay pachaman shamurqan washawananchiq. Chayshinam pubripaq tikrakarqan, qamkuna tukuy imayuqshina kanaykilapa.

¹⁰Chaymi byinnikipaq munani kunashuyllapata chay ufridaykipaq. Allim kanman ushyanaykillapa qayna wata qallarishqaykita. Manchu qamkunaqa qayna wata ancha animakashpa, yumbay kriyiq masinchiqmanda puntata munarqaykillapa ufridaykita qoyta. ¹¹Chayri chayshina animakashpa, chay qallarishqayki ufridaykita mana shaykuq qoyllapa luki kaqta. ¹²Chaqa suq runa, warmi kushikushpa luki kaqta qoptinqam, Tayta Dyusqa kushikushpa ch'askin. Payqam mana kamachiwanchiqchu ufrindananchiq, mana kaptinqa.

¹³Noqaqam mana munanichu suqkunata yanapashpa, paykunamanda mas pubri kanaykillapa. ¹⁴Ashwanmi munani yumbay yanapanakushpa, ama pipis ancha pubri kananchiqllapa. Chayri chay mana nimayuq kriyiq masinchikunata kay tyimpupi qamkuna yanapayllapa. Paqtar suq tyimpupi imaykillapa faltashuptin, paykunataq qamkunata yanapashunqallapa. Chayshina suqninchiq suqninchiq yanapanakushpam, mana ni pipis padisinchiqmanchu. ¹⁵Chaymi Tayta Dyusqa *Santu Librumbi nin: "Suq runa achka mikunata tandaptimbismi, mana subrarqanchu. Suq runa ashla mikunata tandaptimbismi, mana faltarqanchu", nishpa.^e

Pablum nirqan: "Titum rin riq Kurintuman" nishpa

¹⁶Tayta Dyusmi Tituta animachishqa, noqa qamkunata kuyashushqayshina, paypis kuyashunanllapa. Chaymi Tayta Dyusta ancha pagikuni. ¹⁷Chaqa Tituqam nishqayta kasuwashpa, ancha munashqa qamkunata yanapashuyta. Chaymi payqa manaraq pipis animachiptin, gustunmandalla rin shamuq watukushuqllapa.

¹⁸Titupa pullanmi suq ancha allin kriyiq masinchiqta kach'amunillapa qamkunaman. Payqam *Jisuspa shumaq nutisyanda allita yach'achikun, uyaqkuna washadu kanambaq. Chaymi yumbay kriyiq masinchikunapayaq ancha shumaqta parlanllapa. ¹⁹Chayraykum achka kriyiq masinchikunapayaq numbrashqa, noqaykunawan apanambaq chay ufrindanllapata, chay pubri kriyiq masinchikunata yanapananchiq. Chayta rikashpam, ancha achka runakuna Siñurninchiqta rin

e 8.15 [Éxodo 16.18]

alabaq. Chayshinam qamkunapaq rinllapa yach'aq: Allibmi ancha munanllapa suqkunata yanapayta, nishpa.
²⁰Chaymi kay achka ufrindata apashpaqa, ancha allita kwidaykani-llapa, ama ni pipis yuyanambaq: Pablum chay ufrindata paypaqla apaykan, nishpa. (Chayraykum chay ancha allin kriyiq masinchiqkuna pullay rinqallapa.) ²¹Chaqqa Dyuspa ñawpambi, yumbay runakunapa ñawpambipismi tukuy imata allitalla munanillapa ruraya.

²²Chaymi chay kriyiq masinchiqkunapa pullan suq kriyiq masinchiqtapis kach'amunillapa. Paytam achka kutinda rikashqallapa kani, kriyiq masinchiqkunata ancha kuyashpa yanapaptin. Payqam ancha yuyakun qamkunapi.
²³Piru mayqan tapushuptin: “¿Pim Tituqa?” nishpa, kayshina niyllapa: “Tituqam masanchiq Pablupa yach'achikuq masin. Pabluwanmi trabajan yanapawashpallapa”, nishpa. Ichu tapushuptin: “Titupa pullan puriqlikunaqa ¿pikunam?” nishpa, niyllapa: “Paykunaqam kriyiq masinchiqkunamanda kach'amushqanguna. Chaqqa paykuna ancha shumaqta puriptinmi, suqkuna rikashpa, Jisukristupi munanillapa kriyita”, nishpa. ²⁴Chayri paykunata allipta kuyashpa, shumaqta yanapayllapa, yumbay kriyiq masinchiqkuna yach'ananollapa: Pabluqam mana yanqachu alabashqa chay Kurintupi tiyaqkunataqa, nishpa.

Kushikushpa ufrindanchiqta qoshunillapa

9 ¹Qamkunaqam yach'angillapa allita ufrindayta, kriyiq masinchiqkunata yanapanaykillapa. Chaymi manana nisisaryuchu mushuqmanda kay kartaypi qamkunata kunarishunaypaq ufrindanaykiqa. ²Chaqqa allitam

yach'ani: Qamkunaqam tukuy shunqo munangillapa ufrindaykita qoyta, nishpa. Chaymi *prubinsya Masiduñamanda kaq kriyiq masinchiqkunata parlachishqa kani:

—Prubinsya Akayapa Kurintu llaqtambi tiyaqkunam suq watana ancha animadu kashqallapa, ufrindanda qonanllapa, nishpa.

Chaymi kay prubinsya Masiduñapi achka tiyaqkunapis ancha animakashqallapa, ufrindanda qonanllapa. ³Piru chayshina parlachishpapismi, ashlita manchani: Kinsapch'i manaraq ufrindaykita qoykangillapachu, nishpa. Chayraykum kay kimsa kriyiq masinchiqkunata kach'amunillapa, qamkunata yanapashunan, yumbay ufrindaykita tandanaykillapa. Chayshina tandaptikillapam, mana pipis atinmanchu niwayta: “Yanqam alabashqa kangi chay kurintinukunata”, nishpaqa. ⁴Chaqqa ancham yuyakushqallapa kani qamkunapi. Chayri kwidawkish kay prubinsya Masiduñamanda kaqkuna noqapa pullay shamuptin watukushuqllapa, tarishungiman manaraq ufrindaykita tandaptikillapa. Chayshina manaraq tandaptikiqam, ancha penqakuymannllapa. Piru qamkunaqam masta penqakungiman. ⁵Chaymi noqaykuna manaraq shamushpa, kay kimsa kriyiq masinchiqkunata kach'amuni, chay ufrisishqayki ufrindaykita yanapashunambaq tandaq. Chaymi paykuna qamkunata yanapashuptin tandaytaqa, noqaykuna shamushpaqa, tandadu ufrindatana tarishaqllapa. Chaypinam yumbay rikashuqkuna yach'anqallapa: Chay Kurintupi tiyaqkunaqam tukuy shunqo ufrindanda qoshqallapa, Pablu mana apuraptinllapa, nishpa.

⁶Yumbay qamkunaqar kayta yuyayllapa: Suq runa ashlatalla

tarpukushpaqam, ashlatalla kusicha-kumbis. Chayshinallam suq runa achkata tarpuqushpaqa, achkata kusichakumbis. ⁷Chayri allita yuyashpa, kushikushpa ufrindanchiqta qoshun. Amar qoshunchu llakiqshinaqa ichu mayqan apurawaptinchiq. Chaqa Tayta Dyusqam ancha kuyan chay kushikushpa qoqkunata. ⁸Payqam ancha pudirniyuq kashpa, achka laya kusaskunata atin qoshuyta, ama nima faltashunambaq, ashwan kushikushpa, suqkunata atinaykillapa yanapayta. ⁹Chaymi *Dyuspa Santo Librumbi kayshina nin:

Chay yanapakuq runa mana
nimayuqkunata achkata
qoptinmi, Tayta Dyusqa mana
nunka rinchu qonqaq paytaqa,
nishpa.^f

¹⁰Chay tarpukuq runakunatam Tayta Dyusqa simillanda qon. Mikunanchiqta-pismi paylla qowanchiqllapa. Chayshinallam payqa qamkunata rin yanapashuq, tukuy imayki achkayanambaq, chay pubrikunata masta yanapanayki. ¹¹Chayshinam Tayta Dyusqa ancha rin yanapashuqllapa, qamkunapis achka imayuq kashpa, atinaykillapa suqkunata yanapayta. Chay tandashqayki ufrindata apaptiyllapaqam, chay pubrikunaqa ch'askishpa, Tayta Dyusta ancha rinllapa pagikuq. ¹²Chaqa chayshina chay pubri kriyiq masinchiqkunata qoshpaqam, ancha yanapangillapa ama padisinambaqlapa. Chayshinam paykunata animachiykangi, Tayta Dyusta ancha pagikunallapa. ¹³Chaymi paykunaqa ufrindaykillapata ch'askishpa, yach'anqallapa: Chay kurintinu kriyiq masinchiqkunaqam *Jisukristupa shumaq nutisyanda allipta kriyishpa kasuykanllapa, nishpa. Paykunatashina achka kriyiq masinchiq-

kunata qamkuna yanapaptikim, Tayta Dyusta ancha rinllapa alabaq. ¹⁴Chayshinam Tayta Dyus ancha rin yanapashuqllapa, ufrindaykita qonaykillapa. Chayshina ufrindaptikillapam, chay ch'askiqaqunaqa ancha kuyashushpa, Tayta Dyusman rinllapa mañakuq, tukuy imapi qamkunata yanapashunambaq.

¹⁵iPagikushun Tayta Dyusta! (Chaqa dijarqanmi sapalan Churin noqanchiq-kunapaq wañunambaq.) Piru manam atinchiqchu intyindiya: ¿Imaraykum chayshina ancha yanapawarqanchiq? nishpa. iChayri payta ancha alabashunllapa!

Pablum Jisukristupa lijitimu apustulnин

10 ¹Kuyashqay kriyiq masitakuna, Siñurninchiq Jisukristum mana nimatapis wapuyashpachu, ancha shumaqta kuyawashqa kanchiq. (Chayshinallam noqapis kuyashushpa, munani qamkunata yanapashuyta.) Piru wakinikiqam disprisyawashpa, rimawangillapa: “Chay Pabluqam noqanchiqkunawan kashpaqa, ancha umildishina shumaqta parlachiwanchiq. Piru rishpaqam, ancha wapupaq tikrakashpa, ancha anyawanchiqllapa kartanganapi”, nishpa. ²Chaymi noqa Pablu ancha rrugaykillapa, allita kasuwanayki, qamkunaman shamushpa, ama nimatapis anyashunayllapa. Piru wakinikiqam ningillapa: “Chay Pablum Jisuspi mana kriyiqkunashina pay munashqandalla ruraykan”, nishpa. Chaymi qamkunaman shamushpaqa, listu kani chay rimawaqkunata ancha jwirtita anyanaypaq. ³Noqaykunaqam runakunalla kanillapa. Piru mayqan kuntrawaaqwanqam mana pilyanilla-pachu chay mana kriyiqkunashinaqa.

^f 9.9 [Salmo 112.9]

⁴Chaqa manam binsinillapachu runaku-napa armangunawanqa. Ashwanmi Tayta Dyus ancha yanapawanllapa, paypa armangunawan pilyashpa, binsinayllapa asta chay ancha pudirniyuq kuntrawaqkunata. ⁵Chaqa chay palanganu kuntrawaqkunam mana munanllapachu ni pipis Tayta Dyuspi kriyinambaq. Piru chay rimawaqku-natam uyarachishpa, runa masinchikunata yach'achinillapa, Jisukristuta kasushpa, pay munashqanshina yuyananllapa. ⁶Chayraykum qamku-naman shamushpa, rinillapa yanapa-shuq, Jisusta mas allita kasunaykillapa. Piru yumbay mana kasukuqtaqam (Dyuspa pudirninwan) rinillapa kastigaq.

⁷Qamkunaqam chapangillapa sawa kwirpu ima laya kashqandalla. Kanan suq runa yuyaptin: Jisukristupam kani, nishpaqa, allita intyindinqa: Pablupismi Jisukristupa, nishpa. ⁸Chaqa wakinnikiqam noqapaq ningillapa: Pabluqam suq alabakaq runa, nishpa. Piru manam nimatapis penqakunichu. Ashwanmi allita yach'anii: Jisukristum noqata numbrawashqa, kamachikuq *apustulnин kashpa, qamkunata rikashunaypaq, paypi mas allita yuyakunaykillapa. Manam numbrawashqachu, qamkunata dañachishunayqa. ⁹Chayri kartaykunata liyishpaqa, ama yuyayllapchu: Pablum munan manchachiwayta, nishpaqa.

¹⁰Piru wakinnikiqam ningillapa: "Pabluqam kartangunapilla ancha jwirtita anyawanchiqllapa. Piru noqanchikunawan kashpaqam, ancha kubardi karqan. Manam yaqqa atirqanchu rimaya yach'achiwananchiqqa", nishpa. ¹¹Chayri chay laya rimaqqa kayshina allita yach'ayllapa: Pablu karu llaqtapi kashpam, kaykunata iskibrishpa

kach'amun. Chaymanda kutimush-paqam, kay kartambi nishqanshinalla rin ruraq, nishpa.

¹²Noqaykunaqam mana alabakanichu yumbay chay alabakaq yach'achikuqshinaqa. Chaqa paykunaqam paykunapuralla alabana-kushpa ninllapa: "Chay suq yach'achikuqmandam mas allita ruraykani", nishpa. Chayshina yuyash-paqam, mana nimatapis yach'anllapachu. ¹³Piru noqaykunaqam mana chayshinachu rinillapa alabakaq suq yach'achikuqkuna rurashqambaqqqa. Chaqa Tayta Dyusmi noqaykunata kamachiwashqa, achka *nasyungu-naman rinayllapa yach'achikuq. Chayshinam ch'ayamurqayllapa Kurintuman, qamkunata yach'achishunayllapa. ¹⁴Chaqa manaraq ni pipis yach'achishuptinmi, puntata noqaykuna *Jisukristupa shumaq nutisyanda yach'achishurqaqllapa, paypi kriyinaykillapa. Chaymi maski yumbay runakunamanda mas dirichuyuq kanillapa kunashunayllapa.

¹⁵Nishushqayshinam mana rinillapachu alabakaq suqkuna rurashqambaqqqa. Ashwanmi Tayta Dyus niwashqanshinalla ruraykanillapa, Jisukristupi mas allita kriyinaykillapa. Chaqa chayshina kriyiptikillapam, mas allita qamkunata atinillapa yach'achishuyta. ¹⁶Chayshina allita yach'achishushpaqam, munanillapa riyta mas karu llaqtakunaman, Jisuspa shumaq nutisyanda yach'achikuq. Piru manam munanillapachu riyta chay suqkuna yach'achikushqan llaqtakunamanqa. Chaqa manam munanillapachu alabakayta suq yach'achikuqkuna rurashqambaqqqa. ¹⁷Ashwanmi *Dyuspa Santu Librun nishqanshina noqapis nini: "Mayqan runa, warmi ama alabakash-pachu, Siñurninchiqta alabanqallapa",

nishpa.⁸ ¹⁸ Chaqa Tayta Dyusqam mana kushikunchu, suq runa ichu suq warmi alabakaptinqa. Ashwanmi payqa kushikun payta alabaqkunapaq.

Chay apustul tukuqkunata ama kriyiyllapachu

11 ¹[*Nuta: Pabl Dyuspa *apustulnin kashpapismi, mana munarqanchu alabakayta. Lukismi chay apustul tukuqkunaga alabakashpa, nirqanllapa: "Pabluyqam mana Dyuspa ljitimtu apustulninchu", nishpa. Chaymi kay partita iskibrirqan.*] Kananqam ancha rrugaykillapa, chay tuntu apustul tukuqkunashina alabakaptiy, qamkuna agwantawanayki. ²Chaqa Tayta Dyusshina kuyashushpam, noqaqa mana munanichu, chay apustul tukuqkunata kriyishpa, Jisukristumanda akrakanaykiqa. Ashwanmi ancha munani qamkunata apashuya Jisukristuman suq mana uchayuq dunsilla chinatashina. Chaymi allita kwidaykillapa, ama nima uchayuq kashpa, Jisuswanlla kasaranaykishina. ³Piru ancham manchani, *dyablu qamkunata ingañashunan, chay punta warmi *Ibata chay kulibrawan ingañashqanshina, Jisukristuta amana tukuy shunoq kuyanaykillapa. ⁴Chaqa chay apustul tukuqkuna Jisuspaq suq laya duktrinata yach'achishuptimmi, qamkunaqa das kriyingillapa. Piru Dyuspa *Santu Ispiritunda ch'askishpaqa, ćimapaqtaq chay suq laya *ispiritutana munangillapa ch'askiriyta? *Jisuspa shumaq nutisyanda yach'akushpaqa, ćimapaqtaq suq laya nutisyata munangillapa yach'akuriytaqa?

⁵Noqaqam allita yach'ani: Chay ancha kamachikuq apustul tukuqkunaqam noqamandaqa mana mas yach'ayniyuqchu, nishpa. ⁶Chaqa mana

allita atishpa rimaytapismi, allita intyindini Jisukristu yach'achikushqanda. Chaymi shumaqta qamkunata yach'achishuptiy, allita yach'angillapa: Pablum ancha yach'ayniyuq, nishpa.

⁷ Manchu noqa qamkunawan ancha umildi kashpa, yumbaynikita dibaldilla Dyuspa shumaq nutisyanda yach'achishurqaq. Chayshinam rurarqay, yach'anaykillapa: Pablum ancha rrispitawanchiq, nishpa. Chayshina rurashpaqachu, ćmaluta rurashqa kani? Manám. ⁸Chaqa suq kriyiq masinchiqkunamanda ufrendangunata ch'askishpaqam, paykunata qoch'iykaymanshina, dibaldilla qamkunata yach'achishunayaq. ⁹Kanan qamkunawan kashpa imay faltawaptingqam, mana nimata qamkunataqa mañashurqaqchu. Ashwanmi chay *prubinsya Masiduñamanda ch'ayamuq kriyiq masinchiqkuna ima faltawaqta qowashqallapa. Chayshinallam mana nimatapis rinichu mañashuqlapa.

¹⁰ Chaqa Jisukristupa shutimbim allipta niykillapa: Chay prubinsyayki Akayapi yumbay tiyaqmadaqam mana ni pipis atinqachu uyarachiwayta, kayshina kushikushpa niptiy: "Dibaldillam qamkunata yach'achishushqa kani", nishpa. ¹¹Piru chayshina nishuptyllapaqa, ama yuyayllapachu: Pabluyqam mana kuyawanchiqchu, nishpaqa. Chaqa Tayta Dyusmi yach'an, qamkunata ancha kuyashushqaytaqa.

¹²Piru rinim sigiq dibaldilla yach'achishushpa, chay apustul tukuqkuna ama atinanllapa alabakayta: "Noqapismi Pablishina yach'achikuni", nishpaqa. (Chaqa paykunaqam kubrashushpa yach'achikun.) ¹³Chay runakunaqam mana Jisukristupa

lijitimu apustulningunachu. Ashwan yach'achikuqshina tukushpam, achka llullakunata yach'achikunllapa.¹⁴ Chayshina allin yach'achikuqshina tukuptinllapaqa, ama ispanayllapachu. Chaqa kikin dyabluismi Dyuspa anjilnoshina rurakushpa, ancha shumaqta llipyen ingañawananchiq.¹⁵ Chaymi chay apustul tukuqkunapis dyabluta kasushpa, allin runakunashina tukunllapa. Piru chayshina ingañash-qanraykum, Tayta Dyusqa paykunata ancha rin kastigaq.

Pablum yach'achikurqan ancha padisishqambaq

¹⁶Mushuqmandam niriykillapa: Amar ni mayqannikipis noqapaqqa yuyayllapachu: Pabluqam luku, nishpaqa. Piru chayshina yuyashpaqa, dijawayllapa lukushina rimanaypaq. Chaqa chay ancha alabakaq apustul tukuqkunashinam noqapis ashlitata rini alabakaq.¹⁷ Piru noqa chayshina alabakashpaqam, suq lukushina rimaykani. Manam Siñurninchiq Jisukristu munashqanshinchu (ni noqa munashqayshinchu) rimaykaniqa.¹⁸ Piru chay apustul tukuqkunam ancha alabakanllapa Jisuspi mana kriyiqkunashina. Chaymi noqapis ashlitata rini alabakaq (ama kriyinaykillapa chay llullakuqkunapi).¹⁹ Chaqa qamkuna yuyashpa:

Yach'ayniyuqmi kami, nishpapismi, das kasungillapa chay tuntu alabakaq runakunata.²⁰ Kanan suq ancha wapu patrunshina qamkunata kamachishup-timbismi, das kasungillapa. Chaymi ingañashushpa, imayki kaqkunata qoch'ishungillapa. Kanan qamkunata disprisyashushpa, ancha palanganuyashpa, asta qaqlaykipi maqashuptinqa, čimapaqmi paykunataqa kasungillapa?²¹ Piru noqaykunaqam mana chay ingañakuq kaqkunashinchu kanillapa.

iKinsapch'i balinman penqakunaypaq, qamkunawan ancha umildi kashqay-rayku!

Piru chay ingañakuqkunaqa manam pitapis manchashpachu, ancha alabakanllapa. Chaymi noqapis, mana pitapis manchashpachu, suq lukushina rimashpa, atini alabakayta.²² Payku-naqam ninllapa: “*Ibriyu rimaypim rimanillapa”, nishpa. Noqapismi ibriyu rimaypi rimani. Ninllapapismi: “Lijitimu *isrraylinukunam kanillapa”, nishpa. Noqapismi lijitimu isrraylinu kani. Ancham rimanllapapis: “Noqaykunaqam chay *Abrajamba karu willkanguna kanillapa”, nishpa. Noqapismi Abrajamba karu willkan kani.²³ Ninlla-papismi: “Noqaykunaqam Jisukristupaq yach'achikuni”, nishpa. Piru noqaqam Jisuspaq masta yach'achikuni. Suq lukushinam kaykunata parlachiyykillapa. Noqatam mas achka kutinda karsilawar-qanllapa. Kanan mas achka kutindam asutiwarqanllapa. Chayshinam mas achka kutinda yaqqa wañurqanipis, (*Jisuspa shumaq nutisyanda yach'achikushpa.)²⁴ Chaqa llaqta masiy isrraylinukunapa awturidarninguna sinku kutinda chikutiwan asutiwarqanllapa. Kada bwiltam asutiwarqan 39 chikutista.²⁵ (*Rrumana awturidarkunapismi) kimsa kutinda qerukunawan maqawarqanllapa. Suq kutindam kuntrawaqkuna sitawarqanllapa, wanchiwananllapa. *Yakupi puriq barkukunapi riylashpa, kimsa kutinda yakuman seqarqayllapa. Chaymi suq kutinda suq diya, suq tuta yakupi wambuykarqay.²⁶ Chayshina Jisukristupaq yach'achikushpa, tukuy mayta purishpam, rriyukunata pasaqshina yaqqa wañurqay. Ladrungunapismi yaqqa wanchiwarqanllapa. Llaqta masiy isrraylinukuna, mana isrraylinu kaqkunapismi achka kutinda munarqan-

llapa wanchiwayta. Kanan llaqtakunapa ch'awpimbi kashpa, chay chuncha lugarkunata pasaqshina, chay *mar yakupi purishpapismi, yaqqa wañurqay. Jisuspi kriyiq tukuqkunapismi ancha munashqallapa dañachiwayta. ²⁷Kanan achka diyakunam punchawnindin tutapnindin shayku shayku trabajashpa, mana nimatapis puñushqachu kani. Kanan wakin diyakunam yakupaq, mikunapaq ancha padisishqa kani. Manam ni allin mudanayuqchu kashqa kani. Chaymi chiriwan ch'apsikashpa purishqa kani.

²⁸Chayshina padisishpaqam, ashwan masta llakini yumbay kriyiq masinchiq-kunapaq. Chaqa ancham yuyani: ¿Imashinaraq kawsaykanllapa Dyuswan? nishpa. ²⁹Chaymi Jisuspi kriyiq masinchiqkuna disanimakaptinqa, noqapis paykunapaq ancha llakishpa, yaqqa disanimakani. Ichu suq kriyiq masinchiqta uchata rurachiptinqa, ancha penqakushpa, piñakuni. ³⁰Chaymi alli kaptin alabakanayqa, kayshinalla nishaq: Ancha dibil kaptipismi, Jisukristu ancha yanapawashqa, nishpa. ³¹Kanan Siñurninchiq Jisukristupa Taytan Dyusmi yach'an allip kaqtalla rimashqaytaqa. iPaytalla tukuy tyimpu alabashunllapa! ³²Chaymi Damasku llaqtapi kaykapti, chay gubyirnu Aritaspa yanapakuqniñimanda washawarqan. Chay llaqtapa tukuy rridurninmi muralladu karqan. Chaymi ama lluqshinaypaq, chay kamachikuqqqa chay atun murallapa yumbay pungunapi suldadungunata rurarqan, piskawananllapa. ³³Chaymi wakin kriyiq masinchiqkuna suq kanastata waskakunawan watarqanllapa. Chaymandaqam chay atun murallapa suq bintananman surqowashpa, chay kanastapi sawaman ishkichiwarqanllapa, chay llaqtamanda mitikanaypaq.

Tayta Dyusmi musqoypishina Pabluta payta pasanambaq kaqta rikachirqan

12 ¹Manam nimapaqpis balinchu alabakanayqa. Piru Siñurninchiqmi *musqoypishina pakadu kusaskunata rikachiwarqan. Chay rikashqayta nishqaykillapa. ²Chacha katarsi watanam pasashqa, Tayta Dyus mas altu syluman apawashpa, paypa lugarninda rikachiwashqanqa. Piru manam yach'anichu: Kwirpundiytachu apawarqan ichu musqoypishinalla apawarqan, nishpaqa. Tayta Dyusllam chaypaqqa yach'an. ³Mushuqmandam niriykillapa, Tayta Dyusllam yach'an kwirpundiytachu apawarqan ichu ispirituytalla, nishpaqa. Chaqa noqaqam mana yach'anichu. ⁴Chayshina Tayta Dyus syluman apawaptinmi, ancha shumaq pakadu palabrakunata uyarqay. Piru Tayta Dyusqam mana dijawanchu rimanaypaq chay uyashqay palabrakunataqa. ⁵Chayshina syluman rishpapismi, mana munanichu alabakayta chay rikashqaypaqqa. Ashwanmi alabakashqa ancha dibil kapti, Siñurninchiq yanapawashqamaq. ⁶Piru chayshina alabakashpaqam, mana chay tuntukunashinachu rimayman. Ashwanmi allip kaqtalla niymanqa. Piru manam munanichu alabakayta. Ashwanmi munani qamkuna allita riqsowanayki: iPabluchi allita ruran, allita yach'achikun ichu mana? nishpa.

⁷Piru chay ancha shumaq kusaskunata sylipi rikachiwashpaqam, Tayta Dyusqa mana munarqanchu palanganu kanaypaqqa. Chaymi *dyabluta dijarqan, kwirpupta padisichinambaq. Chayshinam padisini, ama alabakanaypaq. *[Nuta: Kay birsikulum *grigu rimaypi kayshina nin: "Noqapa kwirpuypim kashata plantarqan", nishpa. Mas achka*

yach'ayniyuqkunam yuyanllapa: Chay kasha plantashqam munan niya: "Pablum qeshyaq ichu lisyadu karqan", nishpa. Piru wakinqam yuyanllapa: Chay kashaqam munan niya: "Pabluta kuntraqkunam payta ancha padisichishqa", nishpa. ⁷Chaymi kimsa kutinda Siñurninchiqta ancha rrugashqa kani, ama masta chayshina padisinayaqaq. ⁹Piru payqam niwarqan: "Noqa kuyashushpam, ancha rini yanapashuq, kushikushpa kawasanayki. Chaqa mana nimatapis atiptiki ruraytaqam, masta rini yanapashuq", nishpa. Chaymi noqaqa ancha kushikuni. Chaqa ancha dibil kaptiyismi, Jisukristu ancha yanapawan pudirninwan. ¹⁰Chaymi ancha dibil kashpa ichu musyawaptinllapa ichu imay faltawaptin ichu kuntrawaqkuna qesachawaptin ichu ancha padisishpapis, noqaqa rini kushikuq. Chaqa mas dibil kaptiyimi, Jisukristu masta yanapawan, ancha jwirti kanayapaq.

Pablum ancha llakirqan kurintinukuna mana allita ruraptinllapa

¹¹Manam munashqachu kani alabakaya suq tuntushina. Mas allich'i kananda, qamkuna alabawanayki. Chaqa chay *apustul tukuqkunaqam mana nimapipis atinllapachu binsiwayta. Piru wakinikiqam mana munangillapachu ni uyawayta. Ashwanmi chay apustul tukuqkunatalla kasungillapa. Chaymi awnki mana baliptiyis, ancha nisisaryu kashqa, alabakanayapaq, chay apustul tukuqkunata ama kriyinaykillapa. ¹²Chaque Tayta Dyus yanapawaptinmi, qamkunawan kashpa, mana shaykuq yach'achishushpa, achka ispantayapaq milagrukunata rurashqa kani. Chaykunata ruraptiyimi, qamkunaqa allita yach'arqaykillapa: Jisukristum Pabluta

allipta numbrashqa, apustulnин kanambaq, nishpa. ¹³Chaymi tapuykilap: ¿Imapitaq mana allitachu yanapashushqallapa kani chay wakin kriyiq masinchiqtashinaqa? Piru qamkunawan kashpaqam, mana nimatapis mañashurqaqchu mantyiniwanaykiqa. Kinsapch'i chayshina mana nimatapis mañashushpam, qamkunata ufyindishushqa kani. Chayshina rurashqa kaptiyqa, pirdunawayllapa.

¹⁴Siguradunam kani shamunayapaq qamkunata watukushuq. Kay shamushqaywanqam kimsa kutinna rini watukushuqllapa. Piru manam munanichu nimatapis mañashuyllapata. Ashwanmi munani, qamkuna tukuy shunqoykiwan kuyawanayki. (Noqaqam taytaykishina kashpa, munani qamkunata yanapashuya.) Chaqa wambritukunam taytangunata mana mantyininllapachu. Ashwanmi taytakuna wambrangunata mantyinin. ¹⁵Chayshina taytaykishina kashpam, tukuy imayta qoshuyman, qamkunata yanapashunayapaq. Asta wañuymambismi qamkunata yanapashunayapaq. Chayshina ancha kuyashupitiyqa, čimaraykutaaq qamkunaqa mana yaqqa kuyawangichu?

¹⁶Chaque qamkunaqam allita yach'angi mana nimata mañashushqayta. Piru chayta yach'ashpapismi, wakinikiqa noqapaq rimangillapa: "Pablum, ancha bibasu kashpa, ingañawaqchinchiq, qellayninchiqta surqowashqa kanchiq", nishpa. ¹⁷¿Qamkunaqachu yuyangillapa: Pablum wakin kriyiq masinchiqkunata kach'amurqan, ufrindanchiqta paypaq apananllapa, nishpa? (Manam nimatapis chayshinaqa rurashqachu kani.)

¹⁸Ashwanmi masanchiq Tituta rruqarqay, rinambaq watukushuqllapa. Suq masanchiqtapismi paywan kach'amurqay. Mayá, ¿chayshinaqachu Titu ingañashushpam, imaykillapata

surqorqan? Manám. Ashwanmi Tituqa noqashinalla yuyashpa, ancha kuyashushpa, dibaldilla qamkunata yach'achishurqan.

¹⁹Kuyashqay kriyiq masitakuna, kinsapch'i yuyangillapa: Pabluqam kay kartata kach'amushqa, washakaptin, paytana kriyinanchiq, nishpa. Manam chayshinachu. Ashwanmi Jisukristu yanapawaptin, Dyuspa ñawpambishina kay kartata iskibriykillapa, Jisuspi mas allita kriyinaykillapa. ²⁰Piru noqaqam manchani: Shamushpa watukushuqc'h'i, tarishuyman, mana allikunata ruraykaptikillapa. Chayshina tarishushpaqam, mana rinichu ruraq gustuykitaqa. Chaqa kinsapch'i qamkunaqa suqwan suqwan anyanakuykangi, imbidyanakuykangi, piñapanakuykangi, akranakuykangi, washa rimaykuna kangillapa, musyanakuykangi, palanganuyakangi ichu sh'uqyashpa, tukuy mana baliqkunata ruraykangillapa, nishpa. ²¹Chaymi manchani: Kinsapch'i achka qamkuna unaymandapacha uchata ruraykangillapa, suqwan suqwan puñushpa ichu runakunapa ñawpambi penqakuyapaq kusaskunata rurashpa. Chaymi chay uchaykikunata mana dijaptikillapa, qamkunaman shamushpa, qamkunaryku penqakushpa, Dyuspa ñawpambi rini waqaq, nishpa.

Pablum kay kartanda ushyanambaq,
kriyiq masingunata kunarqan

13 ¹Nishushqayshinam, kay shamushqaywanqa kimsa kutindana rini shamuq, qamkunata rikashuq. *Dyuspa Santu Librumbim nin: “Yach'anayki suq runapaq, ɿuchayuqchu ichu mana? nishpaqa, ishkay ichu kimsa tistigukunata allita uyay, chay runata shimbiptinllapa”,

nishpa.^h ²Yuyayllapa chay ultimu diya watukushushpa kunashushqayta. Chaqa qamkunawan kashpaqam, chay uchayuqkunata ancha kunarqay, uchakunata amana rurananllapa. Kanan noqaqam karipi kashpapis, yumbaynkita chayshinalla ancha kunaykillapa. Chaqa qamkunaman shamurishpaqam, yumbay chay uchayuqkunata rini kastigaq. ³Chayshina kastigashuptiymi, allita ringillapa yach'aq: Pablum Jisukristupaq riman, nishpa. Chaqa Jisukristum ancha pudirniyuq kashpa, chay uchayuqkunata rin kastigaq qamkunapa ñawpaykipi. ⁴Allibmi Jisukristu kruspi wañurqan suq mana pudirniyuq runashina. Piru Tayta Dyusmi pudirninwan wañushqanmanda kawsachimurqan. Chayshinallam noqaykunapis mana pudirniyuq runakuna kanillapa. Piru Jisuspi allita kriyiptillapam, ancha pudirniyuq Tayta Dyus yanapawanllapa, pay munashqanshina atinayllapa rurayta qamkunawan.

⁵Chayri yumbay qamkuna allita mallipakayllapa: ¿Jisukristupichu allipta kriyikani ichu mana? nishpa. Chaqa paypi allipta kriyiptikiqam, payqa qamkunapi kawsaykan. Piru paypi mana allipta kriyishpaqam, yanqa kriyiq tukuqkunalla kangillapa. ⁶Piru noqaqam qamkunapi yuyakuni: Allitam ringillapa riqsawaq: Pablum Jisuspa lijitimu *apustulnин, nishpa. ⁷Chaymi Dyusman mañakuni, ama nima maluta rurashpa kawsanaykillapa. Chaqa mas allim kanman, noqa pandashpa anyashunaypaq, mana nima uchayuq kaptikillapa. Paqtar anyashushpa, pandashqa kani. ⁸Kanan allip kaqtaqam mana atinillapachu kuntrayta. Ashwanmi allip kaqtalla rimashpa

kawsanillapa. ⁹Chaymi qamkuna Jisuspi allita kriyiptikiqa, ancha kushikunillapa. Chaqa qamkuna chayshina kawsaptikiqam, mana nima pudirniyuqchu kanillapa kastigashunayqa. Chaymi Tayta Dyusman ancha mañakuni, kada diya mas allita rurashpa, kawsanaykillapa. ¹⁰Chaymi manaraq shamushpa qamkunata watukushuqqa, karumanda kay kartata iskibriykillapa, allitalla rurashpa kawsanaykillapa, noqa shamushpa, ama kastigashunaypaq. Chaqa Siñurninchiq Jisusmi pudirniyuq apustulnímbaq numbrawashqa, qamkunata yach'achishunay, paypi mas allita kriyinaykillapa. Manam numbrawashqachu, qamkunata dañachishunayqa.

¹¹Kuyashqay kriyiq masitakuna, kushikuyllapa. Ancham rrugaykillapa, allitalla rurashpa kawsanayki. Chayri kunswilakashpa, suq yuyayniyuq kashpa, shumaqta kawsayllapa. Chayshina kawsaptikillapaqam, Tayta Dyusqa kushichi-shushpa, kuyashushpa, qamkunawan rin kaq. ¹²Chayri suqwan suqwan ancha rrispitanakushpa, *muchananakushpa napaykunakuyllapa. ¹³Kay lugarmandam, Jisuspi yumbay kriyiq masinchiqkunapis napaykushungillapa.

¹⁴Siñurninchiq Jisukristur tukuy imapi yumbaynikita yanapashunqa. Tayta Dyuspis kuyashunqallapa. *Santu Ispiritumbis qamkunawan kanqa. Chayshina kanqa.